

Razvoj teče

Kaže kot bi bilo letošnje poletno vreme s skoraj nepretrganimi nevihtami in grmenji hkrati prava prispodoba našega družbenopolitičnega življenja. Nenehno grmi in poka, ko se lomi dremotna praksa, ki je očitno niti nova ustava niti 10. kongres ZK nista dokončno pokopala. Če se zdaj — kakor upamo — naša praksa naposled revolucionarno spreminja, ima poglavitne službe za to socialistična zveza, ko ne odjenja in ne odjenja, marveč pospešeno mobilizira tako samoupravno-delegatske kot strokovne strukture, da bi zavestneje in z izdatno povečanim naporom spravila v red, kar je bilo zamujeno na bolj-jiših gospodarstva, negospodarstva in družbene politike.

POTEK AKCIJE SZDL

Ves julij so delali z vso paro — in tako bo tudi ves avgust — koordinacijski odbori SZDL za stabilizacijo gospodarstva. Po besedah Mitje Ribičiča delajo v teh odborih najodgovornejši funkcionarji oziroma delegati zveze komunistov, sindikatov, mladine, občinskih skupščin in njihovih izvršnih svetov ter regionalnih odborov gospodarske zbornice. Skupine strokovnih in družbenopolitičnih delavcev so obiskale veliko število gospodarskih organizacij, da bi z njihovimi vodstvi in z delavci pripravile konkretne akcijske programe. Vrstili so se posveti, seje, sestanki na vseh ravneh združneega dela, na vseh ravneh delegatskega odločanja, v vseh političnih forumih in vse bolj tudi sredi delavskih množic, ki jih ponavadi imenujemo baza. Delavniki so bili in so še dolgi po 12, 16 ur; aktivisti se naravnost dušijo pod bremenom zahtev, ki jim jih nalagajo organizacije, pa pod tistimi, ki si jih nalagajo sami. Neposredni namen vsega tega dela je en sam: treba je zagotoviti izčrpno analizo in dobiti avtentično oceno gospodarskega položaja v sleherni celici združenega dela, v sleherni temeljni organi-

zaciji, v interesni in krajevni skupnosti, v občinah in republikah. Te analize in ocene morajo biti narejene do konca avgusta. Rokovniki, do kdaj je treba opraviti posamezne stopnje dela, so zelo napeti. Marsikateri letni dopust je treba prekiniti, kajti odgovorni dejavniki in izvedenci morajo sodelovati tako pri analizah kot pri oblikovanju delovnih programov. Na podlagi takega ravnanja bi utegnil kdo pomisliti, da je akcija nekako zagnana, kampanjska. Enotna fronta socialistične zveze odgovarja: ta akcija je samo začetek, to je samo prelom z verbalnimi in oportunističnimi metodami, to je z vso strogostjo zastavljena nova praksa, katere izraz ni več besedna obljuba, marveč dejanje. Socialistična zveza, ki predstavlja delavski razred in delovne množice ter pošilja v prve bojne črte komuniste, ta zveza sprejema nase odgovornost, da bo ustvarila takšne politične razmere, v kakršnih bo mogoče ozdraviti gospodarstvo.

KJE SE ŽE ZATIKA

Težišče dela prehaja v TOZD in delegacije. Naš delavec že kolikor toliko pravilno razumeva, da akcija nima samo gospodarskega, ampak tudi širši politični značaj. Toda še marsikaj manjka, da bo nastop fronte šel še bolj v širino, da bo bolj popoln in učinkovit. Zlasti interesne skupnosti se še ne obnašajo delegatsko in tako niso dovolj vključene v stabilizacijsko prizadevanje. Zaposlovanje, zdravstvo, železniški promet, znanstvenoraziskovalno delo, vodno, elektro, gozdno gospodarstvo — vse te interesne skupnosti se morajo, dejali bi, obnašati bolj samoupravno. Tudi strokovne službe in združenja, inštituti, projektantske organizacije in drugi centri intelektualnega dela v stabilizacijski akciji ne sodelujejo dovolj intenzivno. Delavci upravičeno pravijo: »Ti, ki delajo z milijardami, ti naj prvi predložiš jasne programe.« Iskreneje bo

treba spremeniti odnos do družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov — vzeti jih bo treba zares! Politično vzdušje se je zdaj tako zaostri- rilo, da bodo kmalu klicani na odgovornost nesposobni, še prej pa oportunistični kadri. Samo v ljubljanski regiji je 63 sodnikov združenega dela — menda jih bo dovolj, da bodo lahko presodili vse kršitve in izrekli sankcije, ki jih žal do danes še ni bilo.

Bolj kot v čemerkoli se mora pokazati stabilizacijsko prizadevanje v vsestranskem varčevanju. Krajevne skupnosti na primer ne smejo razumevati svojega financiranja proračunsko, ampak morajo iskati rezerve v iznajdljivem povezo- vanju virov in v usklajevanju potreb. Kmalu bodo delovne organizacije dosledno plačevale prispevke tja, kjer delavec stanuje, ne pa več tja kjer dela. Ta sredstva bi bilo nespa- metno rabiti za nove in nove objekte standarda, ko je, de- nimo, mogoče prebiti z že zgrajeno telovadnico ali z že delujočo šolsko kuhinjo, če- prav je treba do nje stopiti kakšen korak dlje. Čemu vse- povsod kopičiti razne drage komunalne službe, režijo in bi- rokracijo, ko je mogoče z do- bro voljo in z nekaj dodatnega napora že v danih razmerah vse in celo bolje postoriti? Ko- liko je mogoče prihraniti z ra- cionalnim združevanjem obrti ali intelektualnega dela znot- raj skupnosti in med skupno- stmi! Naposled bi bilo lepo, ko bi se ozrli v svojo parti- zansko in obnovitveno pretek- lost, ko bi se spomnili tova- rištva in udarništva, pa bi po tistih zgledih šli tudi zdaj, v potrošniški dobi, v kakšne prostovoljne delovne akcije. Hvalevredna je odločitev, da bomo eno soboto zastoj de- lali v prid stabilizacije — to- da pomembnejši kot tisti de- nar bi bil solidarnostni parti- zanski duh, ki se ne izraža s površnim vrženim novcem, mar- več z globljo družbeno etično spremembo v nas.

POLOŽAJ V GOSPODARSTVU

Nedavno je o tem položaju obširneje govoril predsednik republiškega izvršnega sveta Andrej Marinc. Iz njegovih besed pa tudi iz drugih virov je moč posneti, da se je situ- acija v juliju rahlo izboljšala, toda še vedno je naše gospo- darstvo v precejšnjih težavah. Vemo, da je po obetajočem začetku leta maja in junija za- čela proizvodnja zastajati. Prav junija, ko po tradiciji pričaku- jemo najboljše rezultate, se je slovenska industrija slabo od- rezala, saj je bila po proiz- vodnem obsegu komaj mrša- ve tri odstotke nad lansko ju- nijsko. Toda opraviti imamo s še z dosti hujšimi škripci. Podjetja poročajo o nezadost- ni preskrbljenosti s surovina- mi in reprodukcijskimi mate- riali, kar je pravzaprav čudno, ko vemo, da se je uvoz pove- čal do tiste mere, da niti po- lovice uvoznih stroškov ne kri- jemo z izvozom. To je mogo- če razložiti samo z upravnimi ukrepi, ki hočejo po vsej sili nemudoma zmanjšati zunanje- trgovinski primanjkljaj. Tre- nutno res ni videti druge mi- mo takšne administrativne re- šitve, čeprav je v načelu ne- ustrežna. Prav rešitev je kaj- pada samo v povečanju izvo- za, tu pa se nam zatika, ker zaradi nizke produktivnosti, za- radi slabe kvalitete izdelkov in zaradi trgovske nesposob- nosti v razmerah svetovne trž- ne recesije nismo konkurenč-

ni na zunanjih trgih. Razen tega ni dobro urejen sistem izvoznih spodbud v obliki zmanjšanja davščin. Zaloge se nam kopičijo, veliko je izmeč- ka, v vsem tem pa so ujeti znatni obratni kapitali. Iz te- ga položaja si mnoga podjetja pomagajo, da bi prišla do de- narja, z nezmernim poveča- njem cen, kar spet udari po žepu domačega potrošnika; ta zahteva večje osebne dohodke, denar je treba tiskati — infla- cija pa spet galopira. K in- flaciji obilo prispeva nezdravo investiranje. Se vedno začena- mo veliko gradenj, ne da bi zanje imeli že v začetku dovolj sredstev, ali pa vsaj ne znamo predvideti, koliko se bodo med gradnjo povečale cene. Žal pod- jetja v te nepokrite investici- je ne prilivajo sredstev iz aktiv- nih virov: iz zmanjševanja pro- izvodnih in poslovnih stroš- kov, iz večje produktivnosti, iz varčevanja in omejitve po- rabe. Raje se medsebojno za- dolžujejo, raje ne plačujejo ra- čunov, raje tvegajo tožbe, ra- je so, kot pravimo, nelikvid- na, pri čemer jim ni veliko mar, kakšen bo njihov jutriš- nji materialni položaj in kakš- na je njihova današnja poslov- na morala. Marsikje so bile bob ob steno usmeritve 10. kongresa, ki so zelo precizno zahtevale, pa tudi poučile, ka- ko je treba povezati gospodar- stvo med republikami, regija- mi in občinami, kako zatreti lokalistične in druge sebične interese v prid skupnosti, na- vzven pa se močneje tržno na- vezati na države v razvoju. Ze- lo še šepa naša kadrovska po- litika. Pogosto smo še žrtev nerazumnega planiranja, ne- smotrnega zaposlovanja, neure- jenega sistema delitve dohod- ka itd.

Čeprav, kot rečeno, julijski rezultati kažejo na vseh fron- tah rahlo izboljšanje, k čemur je nedvomno odločilno prispe- vala akcija socialistične zveze, še zdaleč ne moremo biti za- dovoljni. Kot zelo pozitivno gibanje zadnjega časa velja poudariti prizadevanja delov- nih organizacij, da bi znižale cene.

IN KJE JE NAŠA OBCINA?

Okrogla miza, ki so jo Do- govori organizirali v začetku tega meseca (gradivo obširne- je prinašamo v tej in ga bo

mo še objavili v prihodnji šte- vilki), je pokazala, da gospo- darstvo naše občine razmero- ma dobro orje in da se polo- žaj postopoma še izboljšuje. To velja tako za uvoz—izvoz kot za investicijsko dejavnost pa tudi za ukrepe, ki naj- vzpodbudijo večjo proizvodnjo in produktivnost ter varčeva- nje na vseh ravneh. Posebej so povabljeni direktorji (vs- od prvega do zadnjega komu- nisti) iz petnajstih večjih de- lovnih organizacij obdelali po- vezavo med trgovino in proiz- vodnjo ugotavljajoč, da se ta povezava utrjuje in da jo bo- do v predlogih srednjeročnega načrta skušali še bolj uteme- ljiti.

Mimo ugotovitev, da so re- zultati boja za stabilizacijo ugodni pa so predstavniki gos- podarstva izrekli tudi vrsto kritičnih misli zlasti na račun administrativnih ukrepov — zlasti zveznih — ki so v mno- gih primerih sicer nujni, po- gosto pa zavirajo normalno poslovanje. Nekatere proizvo- dne organizacije naprimer na- vzlic ugodni interni zunanje- trgovinski bilanci ne morejo nabaviti iz uvoza reprodukcijs- kih materialov, ki so neob- hodno potrebni za obratova- nje. Nadalje so rekli, da mno- gi birokratski postopki pre- prečujejo ažurno poslovanje, cepijo sile v kolektivih in vzbujajo nezadovoljstvo. Po- stregli so z mnogimi konkretni- mi primeri takih zaviranj in naslovili na organizacijo Soci- alistične zveze nujen poziv, da v tem območju napravi red.

Slej ko prej velja torej tu- di za našo občino: vsi smo člani Socialistične zveze, vsi smo samoupravljalci, vsi se moramo boriti. Potrebna je skrajna odločnost. Upamo, da bomo prav razumljeni, če upo- rabimo krepak izraz: potrebna sta obsedno stanje in sploš- na mobilizacija, da bomo do- bili to gospodarsko-politično vojno, ki ne pustoši samo pri nas, ampak po vsem svetu. Manj kot drugod je v Jugo- slaviji vzroka za dramatizira- nje in kakršnokoli paniko. To- da vsakogar izmed nas mora prešiniti duh, da je na boji- šču in da skupna Fronta za- hteva od njega delo, vso zmō- nost rok, glave in srca, vso re- volucionarno solidarnost.

ZVONE KRŽISNIK

ROG: razumljivejša besedila

V današnjem času si vse de- lovne organizacije prizadevajo uresničiti ustavna določila, to je, dati resnično oblast delov- nim ljudem, da odločajo o raz- merah, v katerih delajo, o sredstvih in o dohodku, ki ga v delovnem procesu ustvarja- jo. Odločilno vlogo imajo pri tem sindikati kot organ, ki naj- bi dajal spodbude in predloge za reševanje posameznih pro- blemov, skušal uskladiti in uresničiti delavčeve interese v okviru samoupravljanja.

V Rogu, tovarni dvokoles iz Ljubljane, so v posameznih delovnih enotah ustanovili štiri osnovne organizacije sindi- kata: in sicer kolesne proiz- vodnje, orodjarne in stranskih obratov, skupne službe in v cevarni Križe (pri Tržiču). Kmalu pa bodo organizirali še eno v Savljah. Pripomogle naj- bi, da bi se obravnavanje raz- nih samoupravnih aktov, obli- kovanje stališč o bistvenih življenjskih in delovnih vpra- šanjih delavcev ter odločanje v zvezi z izvoljenjem proiz- vodnje (s tem tudi dohodka) še bolj približalo delavcu v zaključenih delovnih enotah.

Četudi so vsi delavci v Ro-

gu člani sindikata, le-ti ne so- delujejo pri odločanju na sin- dikalni ravni v taki meri, kot jo predvideva ustava. Velika ovira je tradicionalna zaprtost delavcev, ki je največkrat plod nerazumevanja strokovnih iz- razov, s katerimi so obreme- njena najrazličnejša politična besedila. Tako lahko tudi je- zik razdvoji delovne kolektive na sloj, ki s temi besedami »manipulira«, pa čeprav v dob- ro delavskemu razredu, in sloj, ki iz različnih vzrokov ni tako izobražen, da bi taka besedila razumel in sprejel za svoja. S tem je delavec potisnjen v podrejen položaj, v katerem se ne čuti soustvarjalca druž- benega bogastva. Posledica te- ga je, da se ne zanima za de- lo in odločanje.

V sindikatu Rog se tega globoko zavedajo in si priza- devajo, da temeljna samou- pravna načela ne bi ostala le na papirju, ampak da bi jih uresničili tudi v praksi. Z raz- nim seminarji, predvsem pa z neposrednim stikom oziroma pogovorom z delovnim člove- kom, se ta namen postopoma uresničuje.

B. K.

SPOROČITE PODATKE O PADLIH BORCIH ENOT IX. KORPUSA

Občinski odbor ZZZB NOV Nova Gorica v sodelovanju z občinsko skupščino in drugimi družbenopolitičnimi for- rumi v Novi Gorici že- li v naslednjih letih do- končno urediti grobni- co padlih borcev enot IX. korpusa na Trno- vem pri Gorici. V to grobnico je bilo ob od- kritju, dne 22. julija 1951, in kasneje, dne 14. septembra 1958, prenešenih iz okolice (Trnovo, Krnica, Vog- larji, Nemci, Lokve, Lazne, Banjška plano- ta, Bate, Ravne, Pod- gozd, Lokovec, Tribu- še, Kromberk, Oseka, Stara Gora, Grgar, Ra- vnice, Trnovski gozd, pokopališče na Trno- vem) in tu shranjeno 254 posmrtnih ostan- kov padlih borcev enot IX. Korpusa, ki so se bojevale na tem

območju. Na grobnico niso vklesana imena teh borcev, razen na- rodnega heroja Darka Marušiča. Od vseh teh 254 so nam poznana imena le 63 borcev in to predvsem domači- nov.

Prepričani smo, da so med temi neznani- mi borci tudi borci iz naše občine, ki so tu padli in niso prekopa- ni na naše pokopališče.

V prepričanju, da boste sodelovali v na- ših naporih, da se ime- na teh borcev vklešejo v nagrobni spomenik, pričakujemo podatke: priimek in ime, datum rojstva in smrti, me- sto prebivališča pred smrtjo in enoto, kate- ri je pripadal.

Občinski odbor
ZZB NOV
Ljubljana—Center
Komenskega 7